

Az ismeretkör: Hon- és népismeret (Ember és társadalom VMT)

Kredittartománya: 14 kredit

Tantárgyai:

- 1) Szülőföldünk értékei - az értékfeltárás folyamata
- 2) A magyar társadalom tagolódása, a magyar nyelvterület kiemelkedő személyiségei
- 3) Hagyományos életmód
- 4) Hon- és népismeret tantárgy-pedagógiája

Tantárgy neve: Hagyományos életmód
Neptunkódja: VMTANB2003, VMTALB2003

Kreditértéke: 4

A tantárgy **besorolása:** választható

A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere” 60% elmélet-40% gyakorlat

A tanóra típusa: elm/ gyak, és **óraszám:** 2 elm + 2 gyak. az adott félévben

Az adott ismeret átadásában alkalmazandó **további módok, jellemzők:**

- a szorgalmi időszak heteire lebontott és minden órára részletesen kidolgozott tematika
- az előadások témaköreinek ppt-i (elérhetőek közös elektronikus felületen)
- a feladatok, a kidolgozásuk, és értékelésük részletes szempontsora

A számonkérés módja: vizsga

Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó **további módok:**

Feladatok:

- **prezentáció** a kiadott témakörök egyikéből, **opponensi értékelés, önértékelés, oktatói visszajelzés**

A tantárgy **tantervi helye:** 5. félév

Előtanulmányi feltételek: Hon- és népismeret

Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása

A zsákmányolás munkamódjai és munkaeszközei, specialistái; a zsákmányolt javak és felhasználásuk.

A földművelés és a növénytermesztés legfontosabb táji-történeti rétegei, művelési rendszerei, munkaeszközök és munkamódok.

Az állattartás történeti típusai, tartásmódok, hazai tájfajták. Az állattartás építményei; legeltetés, itatás, takarmányozás; az állatok őrzése, számontartása, gyógyítása; az állatállomány haszonvételei, állatkereskedelem.

A népi táplálkozás legfontosabb alapanyagai, feldolgozásának és tartósításának eszközei és módjai, ételféleségek, az étkezések rendje. Az árucserre módjai, kereskedelem, vásárok.

A népi építészet jellemzői. A népi építészet táji típusai.

Településszerkezeti formák. A földrajzi környezet és a települések típusainak kapcsolata.

A szoba berendezése. Bútorok, lakástextíliák. A konyhai cserépedények típusai.

A női és a férfi hétköznapi viselet darabjai. Alsó és felső vászonruházat.

A népviselet jellegzetes táji formái. A népi díszítőművészet főbb területei, táji jellemzői.

A természetes alapanyagokat feldolgozó mesterségek

A **2-5** legfontosabb **kötelező**, illetve **ajánlott irodalom** (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)

Kötelező irodalom:

- Balassa Iván-Ortutay Gyula: Magyar néprajz. Bp. 1979 ISBN 963-130-946-0

Ajánlott irodalom:

- Magyar Néprajz IV. Életmód. (Főszerk.: Balassa Iván) Bp. 1997 ISBN 963 05 7325 3
- Herman Ottó: Halászélet, pásztorkodás. Bp. 1980 ISBN: 9632808932
- Barabás Jenő – Gilyén Nándor: Magyar népi építészet Bp. 1987 ISBN 9632861671
- Magyar Néprajz III. Kézművesség (Főszerk.: Domonkos Ottó) Bp. 1991 ISBN 9639257028

Azoknak az **előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

a) tudása

- Ismeri a tanító munkájának társadalmi-történeti összefüggéseit és jelentőségét, tájékozott az irányadó nemzeti és európai értékek körében.
- Rendelkezik 6-12 éves gyerekek, gyermekcsoportok és környezetük megismerésére, az őket érintő társadalmi folyamatok értelmezésére vonatkozó elméleti és módszertani tudással.
- Ismeri a tanulási, nevelési környezet szerepét, tisztában van az inkluzív nevelés lehetőségeivel és módszereivel az első hat iskolaévben
- A tanulás sajátosságainak ismerete alapján képes az adott életkori sajátosságok figyelembevételével a célok, tartalmak és tevékenységek, folyamatok, valamint egyéni tanulási utak tervezésére, megvalósítására.
- Ismeri és szakszerűen alkalmazni képes a digitális kommunikáció, az információ kezelésének szabályait.

b) képességei

- A nevelési, fejlesztési célokat, feladatokat, tartalmakat képes a 6-12 éves gyerekek személyiségére, szociokulturális környezetének főbb jellemzőire tekintettel, differenciáltan tervezni.
- Képes közösségi értékek közvetítésére, a gyermekközösség alakítására.
- A gyerekek családjával kölcsönös tiszteletre és bizalomra épülő kapcsolatot alakít ki, szakszerűen, közérthetően és hitelesen kommunikál, képes a nevelést érintő kérdésekben a családokat támogatni.
- Az összegyűjtött digitális információkat rendszerezni, elemezni tudja, az összefüggések megragadására és kezelésére képes.

c) attitűdje

- Tevékenységét a 6-12 éves gyerekek fejlődésének támogatása iránti elkötelezettség irányítja.
- Tevékenysége során inkluzív, befogadó szemléletet képvisel, törekszik a családok kulturális hagyományainak tiszteletben tartására.
- Tanítói tevékenysége minden területén elkötelezett a különböző szociokulturális környezetből érkező, a sajátos nevelési igényű, illetve a fogyatékos gyerekek közösségbe történő beilleszkedésének támogatása iránt.
- Kreatívan, kritikusan, innovatívan viszonyul az információs műveltséghez, eredményesen tájékozódik a XXI. századi literációs kultúrában.

d) autonómiája és felelőssége

- Felelősséggel vesz részt intézményében a harmonikus, támogató légkör kialakításában.
- Hivatása művelése körében felelősséget vállal a társadalmi kohézió erősítéséért.
- A hatáskörébe tartozó területeken felelősséget vállal a kulturális hagyományok ápolásáért, a kultúrák közötti megértés és kommunikáció elősegítéséért.
- Önállóan tervezi és alakítja a digitális műveltségét.

Tantárgy felelőse: dr. Baksa Brigitta főiskolai tanár

Tantárgy oktatásába bevont oktató: -

